

Discurs de Santi Vila al Suprem, 12 de juny del 2019

written by Redacció Unilateral | 9 d'agost de 2019

Moltes gràcies, excel·lentíssim senyor president, excel·lentíssima senyora, excel·lentíssims senyors, autoritats, senyores i senyors.

Començaré el meu al·legat final amb una pregunta retòrica. Patint i empatitzant amb el dolor dels al·legats que acabem de compartir, assistint al testimoni de tantes persones i tantes famílies trencades, que pateixen, d'una societat, la catalana, que pateix, que ha vist també compromesa la seva convivència, d'una societat, l'espanyola que viu també i ha empatitzat amb aquest patiment, em pregunto, potser retòricament, com hem pogut arribar a aquest punt, a aquest despropòsit i, potser, per intentar aixecar la mirada, com hem de poder reconduir-lo.

Crec, no conec els antecedents penals dels meus excompanys de govern, conec els meus, però no crec que m'equivoqui si afirmo que en el pitjor dels casos haurem rebut alguna multa per excés de velocitat o haurem rebut alguna multa per haver anat a tirar les escombraries algun dia de manera inoportuna, inadequada, no fent cas de les ordenances municipals. Tanmateix, ara ens enfrontem a gravíssimes acusacions que poden constituir greus sentències de presó.

Crec, personalment, i segurament en la majoria, si no en tots els casos, que especialment en la legislatura anterior a Catalunya vaig actuar i vam actuar sempre de bona fe. Jo vaig actuar sempre fidel a les meves profundes conviccions i crec haver actuat sempre també fidel i respectant la legalitat. En aquest sentit, crec que sempre vaig comprometre la meva actuació com a polític respectant l'esperit i la lletra de la Constitució de 1978, aquella que va definir Espanya com una nació, però com una nació de nacions. Per descriure-ho en

terminologia constitucional: de nacionalitats i regions. He procurat ser fidel a aquesta convicció i ho he defensat en privat i en públic. Per defensar aquesta lleialtat a la Constitució he rebut també els meus cops a Catalunya. He rebut també els meus cops de destrat en reconèixer que veia en el Tribunal Constitucional un àrbitre i en oposar-me de fermament sempre a qualsevol tipus de decisió unilateral. Però això, insisteixo, sempre va ser compatible amb una convicció íntima que Catalunya és una nació i que Espanya ha de poder fer de la seva diversitat, també nacional, un valor i no un problema. Ho havíem aconseguit fins llavors, fins a una data molt recent.

Crec també que no va ser ingenu, que no va ser una ingenuïtat, pensar que finalment el diàleg i l'acord entre el govern d'Espanya i el govern de la Generalitat de Catalunya seria possible. Com va afirmar el lehendakari Urkullu, com ha acreditat amb el seu testimoni, però també documentalment en l'arxiu de Poblet, l'acord va estar a punt de ser possible. Hi va estar durant els mesos de gener, febrer i març del 2017 i molts dels meus companys ho van intentar i jo personalment vaig intentar aquest acord amb el govern d'Espanya. Per evitar el col·lapse o la crisi institucional que vam patir a l'octubre. Ho vam intentar la primavera del 2017 i ho vam intentar també l'octubre del 2017. Fins a l'últim dia, fins al darrer minut. I en aquest sentit per a mi és molt valuosa, i porto sempre amb mi el record de la justificació que em va donar una ministra de per què l'acord no havia estat possible: "perquè, Santi, no s'han donat les condicions de confiança." No perquè demanéssim impossibles. No perquè situéssim les reivindicacions, fins i tot durant el 2017, fora del marc de la llei o del marc constitucional. Senzillament perquè entre tots havíem trencat el marc, les condicions de confiança necessàries en una democràcia madura com hauria d'haver estat la nostra en aquells moments. No es van donar les condicions de confiança. Per això finalment jo vaig dimitir. S'han dit moltes coses a propòsit de la meva dimissió. En cap cas vaig dimitir perquè jo tingués por que els meus antics companys de

govern cometessin alguna il·legalitat.

També per citar també i sumar-me a les cites de Kelsen, estava convençut, a la vista hi ha els fets en aquesta legislatura, que cap de les iniciatives que prenguessin podrien tenir eficàcia o validesa. Estava absolutament convençut que no en tindrien. Però vaig dimitir frustrat perquè vaig constatar que el molt honorable president Carles Puigdemont no estava en condicions, no podia o no volia convocar eleccions al Parlament ajustades a dret. Per això vaig dimitir i en aquest sentit només voldria aprofitar aquest al·legat per incorporar dues reflexions finals.

Una, en certa manera, em permetrà que sigui una refutació de l'excel·lentíssim fiscal, del senyor Cadena, quan va dir que per entendre el procés cal entendre'l amb una imatge, la imatge del mosaic, i per interpretar aquest mosaic és necessari -així vaig creure interpretar de les paraules de l'excel·lentíssim senyor fiscal- analitzar i comprendre totes les seves tesselles.

Potser no és una reflexió, segur que no ho és, jurídica. Potser no ho no és ni política. Només és acadèmica pel meu antic paper com a professor d'història contemporània a la universitat. Compte a no cometre l'error de l'anacronisme, del presentisme, de creure que hi ha una seqüència lògica entre esdeveniments quan sabem com van acabar aquells esdeveniments.

Hem reconstruït des del 27 d'octubre retrospectivament una línia argumental que ens porta fins a aquella data, però jo els puc assegurar que enlloc estava escrit que les coses acabarien com van acabar el 27 de setembre (NdR: es refereix a octubre). Què hauria passat si s'hagués imposat la tesi de convocar eleccions? Si com va afirmar el lehendakari Urkullu, el dia 26 molts vam anar a dormir convençuts que compliríem amb la legalitat. I que convocaríem eleccions i que tots ens donaríem una nova oportunitat per asserenar-nos i per tornar a canalitzar una discussió institucional, política, pròpia d'una

societat madura. O que per què el programa electoral de les eleccions de setembre del 2015 ningú el va impugnar? O per què el fatídic, el desgraciat dia en el Parlament, 6 i 7 de setembre, d'infausta memòria, ho hem dit públicament molts i crec que avui tots hi estem d'acord. Per què en aquell moment no va suposar la suspensió o l'aplicació de l'article 155 de la Constitució i la suspensió de l'autogovern ja en aquelles dates, 6 i 7 de setembre? Perquè en aquells moments cap persona bona, raonable, sensata, volia creure que això podia acabar en despropòsit. I les persones il·lustrades, raonables, que n'hi havia!, dialogants, pactistes, que n'hi havia!, a Barcelona i a Madrid, volien donar una enèsima oportunitat al diàleg, a la negociació i a l'acord.

Això al final no va ser possible, però crec honestament que cometríem un error de presentisme, d'anacronisme, si a pilota passada, si quan veiem el despropòsit en què vam caure, doncs efectivament ara diguéssim que des del primer dia van saber on volien arribar. Doncs per saber on volíem arribar que malament que ho vam fer.

Segona reflexió i amb això acabo. Jo no comparteixo la idea que Espanya, com a democràcia, com a estat de dret, no sigui un estat de dret, una democràcia homologable a les democràcies del seu entorn. Espanya com a democràcia ha de tenir les seves limitacions, els seus defectes, els seus fantasmes. També té els seus punts forts, les seves virtuts. En aquest sentit, sempre he combatut la llegenda negra. Estem en una cruïlla, de nou, el 2019. En una cruïlla en la qual podem entroncar amb la pitjor de les nostres tradicions o amb la millor de les nostres tradicions, la tradició liberal, que arrenca com a mínim amb les Corts de Cadis de 1812.

En aquesta bona tradició els mals governs només són un mal negoci dels homes, però no són una metafísica, que havia dit Jaime Gil de Biedma.

En aquest sentit em quedo, i amb això acabo, amb la reflexió del professor Santos Julià. Res de llegenda negra a Espanya,

res de fatalitats que impedeixen que puguem ser una democràcia avançada, moderna, on la diversitat, també nacional, sigui un valor i no un problema. Res de fatalitats, però a la nostra història massa retrocessos.

Confio, tinc plena confiança, en la justícia, tinc plena confiança en aquest tribunal i espero que vostès, amb la seva sentència, formin part de la solució i no de l'agreujament del problema en el qual mai ens hauríem d'haver ficat. Moltes gràcies.

Podeu trobar l'original pronunciat en [castellà en aquest vincle](#).

*Així mateix se n'estan distribuint versions en fins una trentena d'idiomes des de la següent petició, de la qual annexem les versions **alemanya** (<https://www.change.org/p/sergio-mattarella-presidente-della-repubblica-italiana-presidente-della-repubblica-italiana-solidarit%C3%A4t-mit-katalonien-f%C3%BCr-das-recht-auf-friedliche-selbstbestimmung/u/24893741>) i **anglesa**(<https://www.change.org/p/jean-claude-juncker-solidarity-with-catalonia-for-the-right-to-peaceful-self-determination/u/24894002>).*